

Onze zorg: Mantelzorg

Nota Mantelzorgondersteuning gemeente Teylingen

Inhoudsopgave

1. Inleiding	
1.1. Doel nota	3
1.2. Totstandkoming nota	4
1.3. Leeswijzer	4
2. Beschrijving doelgroep	
2.1. Doelgroep Teylingen	5
2.2. Behoeften	6
3. Landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen	
3.1. Landelijk beleid	7
3.2. Regionaal beleid	9
3.3. Lokaal beleid	9
4. Knelpunten	
4.1. Algemene knelpunten	11
4.2. Specifieke knelpunten	12
4.3. Prioriteiten	13
5. Mantelzorgbeleid in Teylingen	
5.1. Project 1 – Versterken positie mantelzorgers in zorgloket	14
5.2. Project 2 – Versterken lokale ondersteuning mantelzorg	15
5.3. Project 3 – Mantelzorgcafé Teylingen	16
5.4. Project 4 – Mantelzorgmakelaar	17
5.5. Project 5 – PR Mantelzorg en Waardering	17
5.6. Project 6 – Flex-pool Vrijwilligers	18
5.7. Project 7 – Arbeid en Zorg	17
5.8. Project 8 – Bureaucratie	19
5.9. Keuze projecten	20
5.10 Overige actiepunten	20
6. Evaluatie	22
7. Tijdsplanning	23
8. Financiën	
8.1. Inkomsten	24
8.2. Uitgaven	24
8.3. Overzicht	25
9. Communicatie	
9.1. Communicatieanalyse	26
9.2. Communicatiestrategie	27

1

Inleiding

Mantelzorger worden overkomt mensen. Een naaste in de omgeving heeft zorg nodig, vaak heel plotseling, en de mantelzorger geeft deze zorg. Deze zorg geven de mantelzorgers vaak geheel belangeloos en men vindt het ook normaal dat dit gedaan wordt.

Met de invoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) zijn de mantelzorgers en vrijwilligers uit de anonimiteit gehaald en hebben zij een prominentere plaats gekregen in de samenleving. Eén van de prestatievelden van de WMO, prestatieveld vier, staat dan ook in het teken van de vrijwilligers en de mantelzorgers. Het doel van dit prestatieveld is: het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers. De gemeenteraad van Teylingen heeft in 2008 de nota vastgesteld voor het vrijwilligersbeleid. In deze nota mantelzorgondersteuning gaat de gemeente in op de positie van mantelzorgers. Het ministerie van VWS beschrijft in de toelichting op prestatieveld vier dat zij een groot belang hecht aan de vrijwilligers en mantelzorgers. Mantelzorgers en vrijwilligers dragen in belangrijke mate bij aan de zelfredzaamheid en participatie van anderen en aan de verbinding en het vergroten van de onderlinge betrokkenheid en sociale samenhang in onze maatschappij. Vrijwilligers en mantelzorgers geven hét voorbeeld van 'actief burgerschap', onderdeel van de civil society. Iedereen heeft belang bij de inzet van vrijwilligers en mantelzorgers. Hun betrokkenheid is een zaak voor ons allen.¹

Uit de gezondheidsspeiling 2005 van de GGD Zuid-Holland Noord is gebleken dat in deze regio 15% van de volwassen bevolking mantelzorg geeft. De mate waarin mantelzorg verstrekt wordt, verschilt per persoon en situatie. Het Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek, onderdeel van de Stichting Mantelzorgondersteuning Duin- en Bollenstreek, zet zich in voor de belangen van de mantelzorgers, zij organiseren onder andere trainingen en bijeenkomsten voor mantelzorgers en begeleiden mantelzorgers. Vanuit Teylingen staan er bij hen ongeveer 160 mantelzorgers geregistreerd.

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van WMO en de lokale invulling van de prestatievelden. De uitgangspunten voor de WMO en de prestatievelden van de gemeente Teylingen zijn vastgelegd in het 'WMO Beleidsplan 2008-2011 Thuisvoelen in Teylingen'. In het WMO Beleidsplan en het bijbehorende WMO Uitvoeringsplan is opgenomen dat de gemeente een aparte nota mantelzorgondersteuning opstelt. Met deze nota mantelzorgondersteuning geeft het college van Burgemeester en Wethouders aan hoe zij dit wil vormgeven.

DOEL NOTA

In het WMO Uitvoeringsplan is het doel van de nota mantelzorgondersteuning als volgt geformuleerd: 'Het ontwikkelen van samenhangend beleid enerzijds gericht op het stimuleren van mantelzorg en anderzijds op het ondersteunen van mantelzorgers in Teylingen. Deze ondersteuning is gericht op het voorkomen van isolement en overbelasting'.

Met de nota voor de mantelzorgondersteuning wil de gemeente Teylingen twee doelen bereiken. Ten eerste willen we met deze nota de ambities van de gemeente voor de komende vier jaar verwoorden. Ten tweede willen we met de nota bereiken dat het mantelzorgbeleid is afgestemd op de wensen en behoeften van de doelgroep.

Deze beleidsnota is het uitgangspunt voor zowel de gemeente als de betrokkenen uit het veld om de komende jaren de mantelzorg in Teylingen verder vorm te geven en mantelzorg te stimuleren. De beleidsnota bevat dan ook concrete acties.

¹ Ministerie van VWS, *Beleidsbrief mantelzorg en vrijwilligerswerk; Voor elkaar*. Oktober 2007.

TOTSTANDKOMING NOTA

De nota voor de mantelzorgondersteuning is in een aantal stappen tot stand gekomen. De volgende stappen zijn doorlopen:

Fase 1	Vooronderzoek is gedaan naar de mantelzorgondersteuning in Teylingen.
Fase 2	Op 2 september en 2 oktober 2008 zijn twee discussiebijeenkomsten georganiseerd over de mantelzorg. In de eerste bijeenkomst is met belangenorganisaties gesproken over de knelpunten en de oplossingen binnen de mantelzorgondersteuning in Teylingen. In de tweede bijeenkomst is gesproken met mantelzorgers zelf.
Fase 3	De conceptnota is opgesteld.
Fase 4	De conceptnota is intern besproken.
Fase 5	Het WMO Adviesplatform en de betrokken organisaties kregen de mogelijkheid om schriftelijk te reageren op de conceptnota. Hun reactie is ontvangen waarna de conceptnota hier nog op is aangepast.
Fase 6	De conceptnota is voor besluitvorming voorgelegd.

LEESWIJZER

De nota bestaat uit de volgende onderdelen:

- Hoofdstuk 1 bevat de inleiding.
- De doelgroepen beschrijven wij in hoofdstuk 2.
- De landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen lichten wij in hoofdstuk 3 toe.
- Hoofdstuk 4 bevat de knelpunten voor de mantelzorgondersteuning in Teylingen.
- De wijze waarop we deze knelpunten willen aanpakken staan in hoofdstuk 5 'Mantelzorgbeleid in Teylingen'.
- De evaluatie is in hoofdstuk 6 opgenomen.
- De acties met een tijdsplanning staan beschreven in hoofdstuk 7.
- Hoofdstuk 8 bevat het financiële overzicht.
- We sluiten af met de communicatiestrategie in hoofdstuk 9.

ik ben mantelzorger

Beschrijving doelgroep

In dit hoofdstuk beschrijven wij de doelgroep mantelzorgers in de gemeente Teylingen.

DOELGROEP TEYLINGEN

Over de mantelzorgers in de gemeente Teylingen zijn geen specifieke cijfers bekend. Er zijn geen specifieke cijfers beschikbaar over het aantal mantelzorgers en de opbouw van deze groep. Wel zijn enkele regionale en landelijke cijfers beschikbaar. Op dit moment gaan wij er dan ook vanuit dat deze landelijke en regionale cijfers ook van toepassing zijn op de mantelzorgers in Teylingen.

Uit de gezondheidspeiling 2005 van de GGD Zuid-Holland Noord (nu: RDOG Hollands-Midden) is gebleken dat in deze regio 15% van de volwassen bevolking mantelzorg geeft.² Het meest wordt mantelzorg gegeven door 50-64 jarigen (22%). Van de jong volwassenen (19-34 jaar) geeft 8% mantelzorg. Mantelzorgers zijn vaker vrouw dan man. Bijna eenderde van de huisvrouwen geeft mantelzorg. Werkenden of mensen in opleiding geven minder vaak dan gemiddeld mantelzorg. Eenderde van de mantelzorgers doet dit incidenteel, tweederde van de mantelzorgers besteedt gemiddeld 9.5 uur per week aan zorg.³

Het Expertisecentrum Mantelzorg geeft aan dat de intensiteit van de mantelzorgers verschilt:

- Ongeveer 20% geeft langdurige en intensieve zorg.
- Langdurige en niet intensieve zorg geeft ongeveer 35% van de mantelzorgers.
- Kortdurende en intensieve zorg van mantelzorgers geeft ongeveer 8%.
- Ongeveer 37 % geeft kortdurende en niet intensieve zorg.

Van de mantelzorgers is 13% (tamelijk) belast tot overbelast, 39% voelt zich enigszins belast en bijna de helft (49%) voelt zich niet belast. Mantelzorgers die zorg verlenen bij de persoonlijke en medische verzorging voelen zich het vaakst (tamelijk) belast tot overbelast. Het zijn vooral de mantelzorgers die zwaar belast zijn, die behoefte hebben aan ondersteuning.⁴

Wel doen steeds meer mensen een beroep op het Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek. In 2007 noteerde het Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek 1085 contacten. In 2006 waren dit er 893. Dit betekent voor het Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek een stijging van 21%. Vanuit Teylingen staan er ongeveer 160 mantelzorgers geregistreerd bij het Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek. In 2007 zijn vanuit deze mensen 183 contacten geweest met het Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek. Ten opzichte van 2006 (177 contacten) betekent dit een stijging van 3%. De contacten uit Teylingen richten zich vooral op het geven informatie en advies. Daarnaast is er ook diverse malen contact geweest over indirecte ondersteuning en praktische ondersteuning van de mantelzorgers.⁵

² De GGD voert eens in de vier jaar een gezondheidspeiling uit, de cijfers uit 2005 zijn op dit moment dan ook de meest recente cijfers.

³ WMO Beleidsplan, blz. 39

⁴ WMO Beleidsplan, blz. 39

⁵ Jaarverslag van Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek, blz. 23 - 24

De Stichting Welzijn Ouderen Teylingen (SWOT) heeft ook regelmatig contact met mantelzorgers in Teylingen. Van de 6400 telefonische contacten die de SWOT heeft gehad in 2007 was 8% met mantelzorgers. Mantelzorgers hebben vaak behoefte aan informatie en advies. Soms is er intensievere begeleiding nodig, de ouderenadviseur van de SWOT verzorgt deze. Deze intensieve begeleiding is in 2007 aan 44 personen gegeven.

BEHOEFTE

Op basis van de uitkomsten van de gezondheidspeiling van de GGD Zuid-Holland Noord, de gegevens van intermediairs en landelijke gegevens komt een aantal ondersteuningsbehoeften van mantelzorgers naar voren. Deze behoeften liggen vooral op het terrein van informatie, advies en doorverwijzen (48%), praktische hulp/respijtzorg (25%) en ondersteuning bij sociale en emotionele problemen (27%).⁶

Het Tympaan Instituut heeft onderzoek gedaan naar de 'bekendheid met en betrokkenheid bij de Wet Maatschappelijke Ondersteuning'. Dit onderzoek heeft zij ook specifiek uitgevoerd onder het 250 leden tellende mantelzorgpanel in de provincie Zuid-Holland. De belangrijkste conclusie uit dit onderzoek van februari 2008 is dat de mantelzorgers meer behoefte hebben aan informatie over de al beschikbare mogelijkheden en voorzieningen.⁷

⁶ WMO Beleidsplan, blz. 39

⁷ Tympaan Instituut, *Bekendheid met en betrokkenheid bij de Wet maatschappelijke ondersteuning. Een onderzoek onder Seniorenpanel, Mantelzorgpanels en GGZ-panels in de provincie Zuid-Holland*. Februari 2008.

Landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen

Met de inwerkingtreding van de WMO per 1 januari 2007 is de aandacht voor de mantelzorg flink toegenomen. Zeker ook omdat mantelzorg, samen met vrijwilligerswerk, een apart prestatieveld is binnen de WMO.

Op dit moment is het ministerie van VWS, samen met de VNG en de gemeenten nog op zoek naar de beste wijze waarop het beleid voor de mantelzorg kan worden ingevuld. Het beleid en de kaders voor de mantelzorgondersteuning zijn dan ook nog in ontwikkeling. De financiële middelen vanuit het Rijk voor het ondersteunen van de mantelzorg zijn de laatste jaren al wel flink toegenomen.

In dit hoofdstuk zetten wij uiteen welke regelgeving op dit moment van toepassing is op het gebied van mantelzorgondersteuning en welke ontwikkelingen zich hierin voordoen. Voordat we dit doen, gaan wij nog in op de definitie van mantelzorg.

Het ministerie van VWS omschrijft in navolging van Mezzo (de landelijke vereniging van mantelzorgers en vrijwilligers) mantelzorg als: 'de onbetaalde zorg die vanuit een persoonlijke band wordt geboden aan chronisch zieken, gehandicapten en zorgbehoevende ouderen, waarbij deze zorg de gewone zorg van mensen voor elkaar overstijgt in duur, intensiteit of zwaarte'. Deze structurele zorg is langer dan drie maanden en minimaal acht uur per week. De gemeente Teylingen hanteert deze definitie ook. Op deze manier sluiten de verschillende regelingen goed op elkaar aan en ontstaan er geen misverstanden over wie nu tot deze doelgroep behoort.

Mantelzorg is dan ook iets anders dan gebruikelijke zorg. Gebruikelijke zorg is de 'normale' zorg die huisgenoten aan elkaar geven. Dit is bijvoorbeeld huishoudelijke zorg, zorg aan kinderen en kortdurende zorg aan een partner. Als deze gebruikelijke zorg langer dan drie maanden duurt en meer dan 8 uur per week is, dan is er sprake van mantelzorg.

LANDELIJK BELEID

Het ministerie van VWS heeft in het najaar van 2007 een beleidsbrief voor mantelzorg en vrijwilligerswerk opgesteld: 'Voor Elkaar'. In deze beleidsbrief benoemt het ministerie drie speerpunten voor het mantelzorgbeleid. Deze speerpunten zijn:

1. Het is wenselijk dat mantelzorgers – ongeacht de gemeente waarin zij wonen – kunnen rekenen op een goed aanbod van ondersteuning. De behoeften van de mantelzorger moet hierin centraal staan.
2. Er moet meer aandacht zijn voor het combineren van arbeid en mantelzorg. Het ministerie van VWS gaat met het ministerie van SZW kijken naar de mogelijkheden hiertoe.
3. Gemeenten moeten het aantal overbelaste mantelzorgers terugdringen. Aan de volgende punten moeten de gemeenten dan ook aandacht schenken volgens het ministerie van VWS:
 - i. Mantelzorgers moeten in staat worden gesteld om aan de dagelijkse zorgplicht te ontsnappen, zogenaamde 'respijtzorg' moet dan ook beschikbaar worden.
 - ii. Gemeenten moeten de informatievoorziening aan allochtone mantelzorgers en speciale doelgroepen (GGZ-mantelzorgers en jonge mantelzorgers) verbeteren.
 - iii. Vrijwilligers en mantelzorgers moeten elkaar kunnen vinden. Vrijwilligers kunnen namelijk als actieve burgers mantelzorgers ontlasten. Mantelzorgers kunnen op hun beurt dan misschien vrijwilligerstaken op zich nemen.

Om nader invulling te geven aan speerpunt 1 en 3 gaat het ministerie van VWS basisfuncties opstellen. Het ministerie van VWS heeft aangegeven dat de lokale mantelzorgondersteuning tenminste in moet gaan op deze basisfuncties. Op dit moment zijn deze basisfuncties nog niet bekend. Vooruitlopend op deze basisfunctie gaan wij alvast in op de conceptbasisfuncties van het ministerie. Deze basisfuncties gebruiken wij in deze nota als kader waarin wij het ondersteuningsbeleid voor mantelzorgers verder invulling geven.

In onderstaand schema zijn deze concept-basisfuncties toegelicht:

	Basisfunctie	Toelichting
1.	Informatie	Deze twee basisfuncties sluiten aan bij prestatieveld 3 van de WMO, 'het geven van informatie en advies'. Om deze functie in te vullen moet er aandacht zijn voor: <ul style="list-style-type: none"> • Het bereiken en de bewustwording van de mantelzorgers • Het WMO-loket • Het Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek
2.	Advies en begeleiding	
3.	Emotionele steun	De mantelzorgers moeten een beroep kunnen doen op emotionele steun.
4.	Educatie	Om mantelzorgers goed te kunnen bijstaan kunnen wij cursussen aanbieden om hun taak goed te vervullen. Ook moet educatie worden aangeboden aan mensen die een rol spelen bij het ondersteunen van de mantelzorgers.
5.	Praktische hulp	Praktische hulp kan op diverse manieren aan mantelzorgers worden gegeven. Per gemeente kan moet hier invulling aan worden gegeven.
6.	Respijtzorg	De mantelzorgers moeten gebruik kunnen maken van 'respijtzorg'. De zorgtaken van de mantelzorgers worden overgenomen door iemand anders, de mantelzorgers worden op deze manier ontlast.
7.	Financiële tegemoetkoming	Mantelzorgers kunnen op verschillende manieren financieel worden ondersteund. Per gemeente kan moet hier invulling aan worden gegeven.
8.	Materiële hulp	Met hulpmiddelen kan de taak van mantelzorgers verder worden ondersteund, in deze basisfunctie wordt hier verder invulling aan gegeven.

Mantelzorgcompliment

Vanaf 2007 kunnen mantelzorgers een financiële waardering van € 250,- van het ministerie van VWS krijgen voor hun inzet: het mantelzorgcompliment. In 2007 hebben minder mensen gebruik gemaakt van deze regeling dan voorzien. Dit had te maken met de zware eisen voor de toekenning tot de regeling en de onduidelijkheid over deze eisen. Het ministerie van VWS is op dit moment bezig om te bekijken of de regeling verruimd kan worden.

Omdat in 2007 een groot gedeelte van de gereserveerde gelden voor het mantelzorgcompliment niet gebruikt zijn, heeft elke gemeente eenmalig een bedrag ontvangen van het ministerie van VWS. De gemeenten moeten met deze gelden het plaatselijke mantelzorgwerk ondersteunen. De gemeente Teylingen heeft hier een bedrag van € 51.171,- voor ontvangen. Het Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek heeft vervolgens een voorstel gedaan aan gemeenten hoe deze gelden in te zetten. Het college van B&W koos er voor om twee regionale projecten uit te voeren voor mantelzorgondersteuning: een regionale PR-campagne en de ondersteuning van werkende mantelzorgers.

REGIONAAL BELEID

In 2007 besloten de portefeuillehouders in Holland Rijnland om toe te gaan naar een regionale uitvoeringsorganisatie op het gebied van mantelzorgondersteuning en vrijwillige huishulp op het niveau van Zuid-Holland Noord. Bijna alle gemeenten in Zuid-Holland Noord constateerden namelijk dat de uitvoering van de mantelzorgondersteuning en de vrijwillige thuiszorg vanwege de professionaliteit, doelmatigheid en draagvlak een bovenlokale schaal vereist.

In 2008 zijn zodoende vele voorbereidende werkzaamheden verricht om te komen tot een regionale organisatie voor de mantelzorgondersteuning en de vrijwillige huishulp. Het gaat hierbij om een belangrijke gemeentelijke voorziening, die vraagt om een stevige onafhankelijke organisatie, die deskundigheid bundelt en lokaal maatwerk kan leveren. De gemeenten zijn nu bezig om eerst gezamenlijk beleid (basisfuncties) vast te stellen en vervolgens kijken welke organisatie dit uit kan voeren omdat zij het belang van een regionale organisatie blijven onderschrijven. Dit gebeurt door alle betrokken gemeenten gezamenlijk waarbij gekozen wordt voor een bepaalde verhouding tussen regionaal vastgestelde activiteiten en producten (bijvoorbeeld 75%) en lokaal maatwerk (bijvoorbeeld 25%). Het uitgangspunt is dat de nieuwe organisatie per 1 januari 2010 van start gaat.

LOKAAL BELEID

De uitgangspunten voor het mantelzorgbeleid heeft de gemeente Teylingen vastgelegd in het 'WMO Beleidsplan 2008 – 2011 Thuisvoelen in Teylingen'. Wij geven hierin als gemeente aan dat voor onszelf een regierol is weggelegd. Wel staat hierbij nadrukkelijk de vraag en behoefte van de mantelzorger centraal. Teylingen heeft zichzelf dan ook als doel gesteld: 'De gemeente Teylingen wenst het verlenen van mantelzorg en het verrichten van vrijwilligerswerk te stimuleren en te ondersteunen. De ondersteuning van mantelzorgers is gericht op het voorkomen van isolement en overbelasting.' Dit doel werkt de gemeente Teylingen verder uit in het WMO Uitvoeringsplan. Voor mantelzorg hebben we drie actiepunten opgesteld:

1. In 2008 stellen we een notitie op over de mantelzorgondersteuning in Teylingen.
2. Het project 'Mantelzorgondersteuning' van de Stichting Mantelzorgondersteuning Duin- en Bollenstreek wordt in het tweede kwartaal van 2009 uitgevoerd. Bij dit project wordt huis aan huis een folder verspreid waarin uitgelegd wordt wanneer iemand mantelzorger is en welke hulp en ondersteuning een mantelzorger (onder andere) via het Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek zouden kunnen ontvangen wanneer hij of zij hier behoefte aan heeft.
3. Het in grote mate aandacht besteden aan de ondersteuningsvraag van mantelzorgers bij het (verder) ontwikkelen van het zorgloket Teylingen.

Actiepunt 1 vullen wij in met het schrijven van deze nota. Op actiepunten 2 gaan wij nader in in hoofdstuk 9 en op actiepunt 3 geven wij een toelichting in hoofdstuk 5.

Het uitgangspunt van de WMO is het zogenaamde compensatiebeginsel. Dit compensatiebeginsel houdt in dat de gemeente de plicht heeft om oplossingen te bieden aan burgers met beperkingen die hen in staat stellen mee te doen in de samenleving. De gedachtegang van het compensatiebeginsel geldt in principe ook voor mantelzorger. De gemeente Teylingen geeft in deze nota aan hoe zij hier invulling aan geeft.

Invulling beleid

Met de gelden die de gemeente Teylingen vanaf het ingaan van de WMO tot haar beschikking heeft, heeft zij een aantal initiatieven ondersteund of ontplooid om alvast invulling te geven aan dit prestatieveld. Op lokaal en regionaal gebied ondersteunt de gemeente verschillende organisaties.

Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek

De gemeente Teylingen subsidieert al enkele jaren (al voor de invoering van de WMO) het regionale Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek. Het Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek ontwikkelt, stimuleert en coördineert activiteiten die tot doel hebben de

mantelzorgers in de Duin- en Bollenstreek en Oegstgeest direct of indirect te ondersteunen. Hiermee wil het Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek de belasting van mantelzorgers verlichten en het sociaal isolement van de mantelzorger verminderen. Om deze doelstelling te bereiken voert het Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek onder andere de volgende acties uit:

- Het geven van informatie, praktische en emotionele ondersteuning aan mantelzorgers in een dagelijks spreekuur.
- Diverse cursussen, trainingen en gespreksgroepen.
- Nieuwsbrieven uitgeven met de activiteiten.
- Organiseren van de 'Dag van de mantelzorg'.
- Organiseren van een jaarlijks respijtweekend en een uitje voor mantelzorgers.⁸

In de toekomst ontstaat er één regionale mantelzorgondersteuningsorganisatie voor heel Holland Rijnland. De portefeuillehouders hebben deze intentie uitgesproken. Wel blijft het mogelijk om lokaal maatwerk te leveren aan de mantelzorgers.

Ondersteunende organisaties

Lokale organisaties spelen ook een rol bij de mantelzorgondersteuning. In het bijzonder de Bonden van Ouderen en de Stichting Welzijn Ouderen Teylingen (SWOT) komen veelvuldig in contact met mantelzorgers.⁹ De ondersteuning die zij voornamelijk bieden is op het gebied van informatie en advies, de inzet van praktische hulp en sociaal-emotionele ondersteuning. Deze organisaties worden deels ook financieel ondersteund door de gemeente Teylingen.

Naast deze lokale organisaties die de gemeente ondersteunt zijn er nog enkele organisaties actief op het gebied van mantelzorg:

- De lokale afdelingen van de Nationale Vereniging De Zonnebloem zet zich, ook in Teylingen, in voor mensen met een fysieke beperking voor wie eenzaamheid dreigt. Mantelzorgers behoren soms ook tot deze doelgroep, De Zonnebloem bezoekt dan ook sommige mantelzorgers in Teylingen.
- De GGZ Duin- en Bollenstreek biedt voor specifieke doelgroepen mantelzorgers ondersteuning, bijvoorbeeld door het Alzheimercafé en het bieden van een contactpunt.
- MEE Zuid-Holland Noord, regio Leiden biedt ondersteuning aan mensen met een beperking en zijn/haar omgeving (mantelzorgers). Deze ondersteuning kan gegeven worden binnen individuele trajecten, maar ook in ontmoetingsgroepen en cursussen. Ook is ondersteuning in emotionele vraagstukken mogelijk.
- De kerken in Teylingen ondersteunen mantelzorgers, over het algemeen via de diaconie.

Tot slot zijn er ook nog enkele organisaties die zich richten op vrijwilligerszorg. De vrijwilligers van deze organisaties kunnen de mantelzorgers vervolgens weer ontlasten. Het gaat om:

- Stichting Buddy Netwerk, zij biedt psychosociale en emotionele steun en begeleiding aan cliënten met een ernstige, chronische en/of levensbedreigende ziekte of aandoening. Deze vrijwilligerszorg kan mantelzorgers ontlasten door een 'buddy' te zijn voor degene voor wie zij zorgen.
- Vrijwillige Thuishulp Valent, zij koppelen een vaste vrijwilliger aan een cliënt. Deze vrijwilliger neemt de zorg tijdelijk over van de mantelzorger. De mantelzorger heeft dan ook even 'vrijaf', respijtzorg is op deze manier dan ook mogelijk.

⁸ Jaarverslag Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek, blz. 4

⁹ De SWOT bevindt zich op dit moment in een verbredingstraject naar een brede welzijnsstichting. In de toekomst kan de SWOT mogelijk dan ook nog andere taken op zich nemen op gebied van mantelzorgondersteuning

4

Knelpunten

Op de bijeenkomsten die de gemeente georganiseerd heeft, zijn met de belangenorganisaties en de mantelzorgers de knelpunten in kaart gebracht van de huidige positie van de mantelzorgers in Teylingen. Een aantal knelpunten dat benoemd is, is algemeen van aard. Andere knelpunten zijn specifiek van toepassing op bepaalde basisfuncties. In deze paragraaf beschrijven wij eerst de algemene knelpunten, vervolgens gaan wij in op de specifieke knelpunten per basisfunctie.

In het WMO Beleidsplan staan voor de mantelzorgondersteuning drie knelpunten benoemd:¹⁰

1. Onvoldoende inzicht in de effectiviteit en efficiëntie van de mantelzorgondersteuning.
2. Mensen die (intensief) voor een ander zorgen, herkennen zich vaak niet in het begrip 'mantelzorger'. Deze mantelzorgers weten doorgaans dan ook niet dat er allerlei ondersteuningsmogelijkheden zijn om hun taak te vergemakkelijken.
3. Er is een beperkt inzicht in de lokale ondersteuningsbehoefte van mantelzorgers aangezien er alleen landelijke en regionale cijfers beschikbaar zijn.

Het laatste knelpunt hebben wij door het organiseren van de twee discussieavonden over deze nota wel inzichtelijk geprobeerd te maken. Op de aanpak van de eerste twee knelpunten gaan wij in hoofdstuk 5 nader in.

Het ministerie van VWS heeft aangegeven dat twee 'groepen' mantelzorgers speciale aandacht verdienen binnen de mantelzorgondersteuning: jonge mantelzorgers en allochtone mantelzorgers. Uit de twee discussieavonden en na overleg met scholen en de plaatselijke moskee is bij de gemeente niet bekend dat binnen deze doelgroepen in Teylingen specifieke knelpunten zijn.

ALGEMENE KNELPUNTEN

Het eerste knelpunt is dat mantelzorgers zich vaak niet herkennen in de term 'mantelzorger' en de belangenorganisaties die al voor hen aanwezig zijn. De zorg die mantelzorgers verlenen wordt door henzelf vaak als 'normaal' gezien. De mantelzorger gaat er dan vaak vanuit dat er geen ondersteuning voor zijn of haar taak aanwezig is. De taak en rollen van de mantelzorgers worden daardoor niet altijd erkend en de mantelzorger raakt eerder overbelast. De omgeving van de mantelzorger speelt hier ook een (negatieve) rol in. Belangenorganisaties zien vaak dat de gezinsleden de zorg bij één persoon leggen. Ook organisaties die zich bezighouden met mantelzorgers hebben niet altijd aandacht voor de mantelzorgers zelf.

Vanwege de aard van de zorg die sommige mantelzorgers geven, kunnen zij moeilijk van huis gaan. Dit is het tweede knelpunt. Ze kunnen hierdoor moeilijk gebruik maken van de ondersteuningsmogelijkheden. Daarnaast hebben mantelzorgers soms moeite met het loslaten van de zorg, hun verantwoordelijkheidsgevoel is soms te groot. De mantelzorgers ervaren het als een probleem dat bij een activiteit voor hen niet altijd opvang voor de zorgbehoevende is geregeld. Hierdoor ontstaat een drempel om deel te nemen aan activiteiten.

Knelpunt drie is dat voor mantelzorgers op dit moment vaak nog onduidelijk is van welke ondersteuning zij gebruik kunnen maken. Op welke voorzieningen kunnen zij een beroep doen en waar kunnen zij dit krijgen?

Het vierde knelpunt is dat mantelzorgers aangeven dat zij niet altijd waardering krijgen voor wat zij doen. Hun omgeving ziet niet altijd wat zij nu écht aan zorg leveren. Ook organisaties die met mantelzorgers te maken hebben, hebben niet altijd zicht op de taken

¹⁰ WMO Beleidsplan, blz. 47

van de mantelzorgers en hun situatie. Mantelzorgers zouden dan ook graag meer begrip en waardering krijgen voor wat zij doen.

Huisartsen spelen een belangrijke rol in de doorverwijzing van de mantelzorgers naar de ondersteuningsmogelijkheden. Het vijfde knelpunt is dat deze verwijzing nog niet optimaal is. Huisartsen verwijzen de mantelzorgers niet altijd op de juiste manier door.

Het zesde knelpunt tot slot is dat vanwege de persoonlijke situatie van elke mantelzorger, niet elke mantelzorger dezelfde ondersteuning nodig heeft. Maatwerk moet dan ook mogelijk zijn. Mantelzorgers geven ook aan zelf keuzemogelijkheden te willen hebben. Afhankelijk van hun behoeften willen zij graag keuze hebben uit verschillende ondersteuningsmogelijkheden.

SPECIFIEKE KNELPUNTEN

De specifieke knelpunten per basisfunctie staan in deze paragraaf beschreven.

Advies, begeleiding en steun

Mantelzorgers kunnen via diverse organisaties advies en begeleiding krijgen bij de zorg die zij geven. Bij het advies en de begeleiding wordt niet altijd goed ingegaan op de daadwerkelijke situatie van de mantelzorger. De achterliggende problemen, de vraag achter de vraag, wordt soms niet in beeld gebracht waardoor de oorzaak niet wordt weggenomen.

Onderlinge contacten om 'je hart te luchten' vinden de mantelzorgers erg belangrijk, om in een vertrouwde setting ervaringen te kunnen delen. De bijeenkomsten van het Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek en de jaarlijkse Mantelzorgdag op 10 november worden dan ook zeer gewaardeerd door de mantelzorgers. De mantelzorgers missen op dit moment een lokale ontmoetingsplek. De regionale bijeenkomst eens in de twee maanden vinden de mantelzorgers te weinig en ook te ver weg.

Mantelzorgdag 2008

Praktische hulp en respijtzorg

Voor een aantal praktische ondersteuningsmogelijkheden moet de verzorgde een eigen bijdrage betalen, bijvoorbeeld voor hulp bij het huishouden. Dit is voor een aantal mantelzorgers een drempel om deze voorziening aan te vragen, zij verzorgen dit dan liever zelf.

Daarnaast is vervangende zorg, zogenaamde respijtzorg, niet altijd voor handen. Er zijn volgens de mantelzorgers te weinig vrijwilligers om hen te ontlasten. Ook is deze hulp niet altijd beschikbaar op de door hen gewenste tijden, bijvoorbeeld 's nachts en in het weekend, of in de gewenste vorm, bijvoorbeeld deeltijd dagopvang.

Materiële hulp

Bij de materiële hulp voor mantelzorgers lopen de mantelzorgers tegen enkele knelpunten aan.

Ten eerste is het aanbod en de vraag op het gebied van aangepaste woningen niet op elkaar afgestemd. De woningbouwverenigingen geven aan dat het vaak moeilijk is om bewoners te vinden voor een aangepast huis, terwijl organisaties die juist met mantelzorgers en zorgbehoevenden te maken hebben aangeven dat aangepaste huizen moeilijk te vinden zijn.

De lange tijd totdat een ondersteuningsmiddel gerealiseerd is en de bureaucratische 'rompslomp' is het tweede probleem waar mantelzorgers tegenaan lopen. De toekenning van ondersteunende middelen voor henzelf en de zorgbehoevende waar een indicatiestelling voor nodig is duurt lang, bijvoorbeeld voor een traplift. De procedure wordt vaak als ingewikkeld ervaren. Beide punten kunnen volgens de mantelzorgers

vereenvoudigd worden. Na enkele jaren moeten verschillende voorzieningen ook weer worden (her)aangevraagd. Mantelzorgers zetten bij de noodzaak van sommige van deze nieuwe aanvragen een vraagteken. In sommige gevallen is duidelijk dat in de situatie van de zorgbehoevenden geen verandering zal optreden, waarom moet dan wel om de zoveel jaar de voorziening opnieuw worden aangevraagd? Ook de onzekerheid over het in aanmerking komen voor de diverse ondersteuningsmogelijkheden ervaren de mantelzorgers als onplezierig.

Tot slot ervaren de mantelzorgers het meereizen met het collectief vervoer als een probleem. Als mantelzorger is het mogelijk om met degene voor wie je zorgt mee te reizen. Alleen wordt de mantelzorger niet teruggebracht naar de startbestemming. Het begeleiden van de zorgbehoevenden naar bijvoorbeeld de (dag)opvang is hierdoor zeer lastig. Een aantal mantelzorgers kiest er dan ook voor om de zorgbehoevenden met het eigen vervoer te vervoeren. Zij worden hier alleen niet voor gecompenseerd.

Arbeid en zorg

Arbeid en zorg is geen verplichte basisfunctie van het ministerie van VWS, wel is dit een van de speerpunten die het ministerie heeft aangegeven. Tijdens de bijeenkomsten hebben we dan ook de knelpunten voor arbeid en zorg geïnventariseerd. De deelnemers aan de bijeenkomsten vinden arbeid en zorg een wenselijke combinatie, maar in de praktijk lastig te realiseren. De oorzaak hiervoor ligt in een aantal landelijke ontwikkelingen:

- De arbeidsparticipatie is groter geworden waardoor er minder tijd is voor het verlenen van mantelzorg.
- Het aantal ouderen is toegenomen, de vraag naar mantelzorgers stijgt hierdoor ook.
- Vanwege de bezuinigingen op de AWBZ is er meer op het bordje van de mantelzorgers terecht gekomen.
- Ouderen blijven langer thuiswonen waardoor er langduriger een beroep gedaan wordt op mantelzorgers.

Het combineren van zorg en arbeid heeft voor mantelzorgers vaak financiële consequenties. Minder werken of stoppen met werken om mantelzorg te verlenen, heeft vaak grote gevolgen. Deze consequenties worden niet gecompenseerd waardoor minder mensen de keuze voor het mantelzorgerschap maken of juist overbelast raken als zij arbeid en mantelzorg combineren.

PRIORITEITEN

Tijdens de bijeenkomsten is aan de deelnemers gevraagd waar voor hen de prioriteiten liggen in de aanpak van de knelpunten.

Prioriteiten in de aanpak van mantelzorgondersteuning:

- Het beter bereiken van de mantelzorgers.
- Er is meer behoefte aan een 'luisterend oor'.
- Het verminderen van de bureaucratie en het aantal regels.
- Het verder toerusten van het zorgloket.
- De rol van de omgeving en vooral de huisartsen beter benutten.
- Meer waardering en positieve aandacht voor de mantelzorgers.

Mede op basis van deze prioriteiten vult de gemeente haar beleid voor mantelzorgondersteuning in.

5

Mantelzorgbeleid in Teylingen

Onze zorg: mantelzorg

Om het mantelzorgbeleid verder vorm te geven in Teylingen, kiezen wij ervoor een aantal gerichte projecten uit te voeren. Op deze manier borgen we dat de acties op een goede wijze met elkaar samenhangen en er niet alleen losstaande acties benoemd worden. Met deze projecten wil de gemeente Teylingen de knelpunten binnen de mantelzorgondersteuning aanpakken en tegelijk ook mantelzorgers uit hun isolement halen en overbelasting zo veel mogelijk voorkomen.

Daarnaast continueert de gemeente Teylingen ook de huidige subsidiering aan diverse organisaties die in contact staan met mantelzorgers.¹¹ Deze aanbieders bieden de mantelzorgers verschillende vormen van ondersteuning. Mantelzorgers hebben op deze manier toegang tot ondersteuningsmogelijkheden op alle basisfuncties. Van belang hierbij is dat de huidige aanbieders op dit moment aanvullend zijn op elkaar.

In dit hoofdstuk beschrijven wij de verschillende, aanvullende projecten die mogelijk zijn. Wij sluiten af met een aanbeveling over de te kiezen projecten.

PROJECT 1 – VERSTERKEN POSITIE MANTELZORGERS IN ZORGLOKET

Om mantelzorgers beter van dienst te zijn, rusten we het zorgloket op het gebied van mantelzorg beter toe. Het doel van deze professionaliseringsslag is om de mantelzorgers betere informatie over de ondersteuningsmogelijkheden te bieden en hen beter te kunnen begeleiden. Om dit project vorm te geven voeren we diverse deelacties uit:

1. Met het Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek sluit de gemeente Teylingen een samenwerkingsovereenkomst af. In deze overeenkomst staan de afspraken beschreven over hoe de verschillende ondersteuningsactiviteiten worden aangeboden in het zorgloket, maar ook het doorverwijzen en de reguliere wijze van training aan de medewerkers van het zorgloket nemen we hierin op.
2. Om de medewerkers van het zorgloket het ondersteuningsaanbod op het gebied van mantelzorg goed te laten aanbieden, krijgen zij een training van het Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek. Het resultaat van deze training is dat de mantelzorgers bij het zorgloket volledige duidelijkheid en informatie krijgen over alle ondersteuningsmogelijkheden die de gemeente aanbiedt. Deze training wordt, vanwege de efficiëntie en effectiviteit, aan alle medewerkers van de zorgloketten in de Duin- en Bollenstreek aangeboden.¹² Ook andere organisaties die mantelzorgers ondersteuning worden gevraagd de loketmedewerkers te trainen, bijvoorbeeld MEE Zuid-Holland Noord of Stichting Buddy Netwerk.
3. Om de medewerkers van het zorgloket ook ondersteuning te bieden in het helder krijgen van de vraag van de cliënt, krijgen zij een training vraagverheldering aangeboden. Een aantal van de loketmedewerkers heeft deze al gevolgd, een aantal nog niet. Deze training vindt plaats in het reguliere opleidingstraject voor loketmedewerkers en zal ook in regioverband door de betrokken gemeenten worden uitgevoerd.

¹¹ Zie: Hoofdstuk 3 – Landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen, huidig beleid, blz. 9-10

¹² Deze training heeft al plaatsgevonden op 9 december 2008.

Doel

Met de genoemde acties wil de gemeente dat de medewerkers van het zorgloket de mantelzorgers beter gaan herkennen en vragen van mantelzorgers direct kunnen beantwoorden.

Kosten

Aan dit project zijn geen directe kosten voor de mantelzorgondersteuning verbonden. De kosten voor deelactie 3 zijn afhankelijk van het aantal deelnemers en het aantal deelnemende gemeenten.

Basisfuncties en prioriteiten

Dit project is een uitwerking van de basisfuncties 'Informatie' en 'Advies en Begeleiding'. Dit project is daarnaast een uitwerking van twee prioriteiten: het beter bereiken van de mantelzorgers en het verder toerusten van het zorgloket.

PROJECT 2 – VERSTERKEN LOKALE ONDERSTEUNING MANTELZORG

Het Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek is een regionale organisatie die zich inzet voor mantelzorgers. Zij hebben contact met de mantelzorgers die bij hen ingeschreven staan en bezitten de expertise op het gebied van mantelzorg(ondersteuning). De ouderenadviseurs van de SWOT kennen de inwoners en behoeften van de (oudere) inwoners en mantelzorgers in Teylingen en werken lokaal. Beide organisaties hebben dan ook een ander werkveld. Samenwerking en kennisuitwisseling zijn echter wel van belang om de mantelzorgers van Teylingen goed te kunnen ondersteunen.

Om dit verder te verbeteren streven het Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek en de SWOT er naar om hun diensten goed op elkaar af te stemmen. Om deze samenwerking verder te professionaliseren zal het Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek een training organiseren voor de ouderenadviseurs. Op deze manier kan er een optimale uitwisseling plaatsvinden tussen de beide organisaties. Daarnaast kunnen de ouderenadviseurs hun cliënten in Teylingen beter informeren over de mogelijkheden van mantelzorgondersteuning.

De training voor de ouderenadviseurs gaat mogelijk met ouderenadviseurs uit andere gemeenten uit de Duin- en Bollenstreek plaatsvinden. Aan andere organisaties die mantelzorgers ondersteunen zal de gemeente de training ook aanbieden, bijvoorbeeld aan De Zonnebloem en de lokale kerken.

Stichting Welzijn Ouderen Teylingen

Mantelzorgondersteuning
Duin- en Bollenstreek

Doel

De lokale partners te ondersteunen zodat zij de mantelzorgers beter herkennen, hun vragen kunnen beantwoorden en hen betere ondersteuning kunnen aanbieden.

Kosten

De kosten voor het eenmalig trainen van de ouderenadviseurs van de SWOT bedragen € 150,-. De kosten voor de overige organisaties is afhankelijk van de behoefte hieraan.

Basisfuncties en prioriteiten

Dit project is een uitwerking van de basisfuncties 'Informatie' en 'Advies en Begeleiding' en gaat in op twee prioriteiten: het beter bereiken van mantelzorgers en de rol van de omgeving van mantelzorgers beter benutten.

PROJECT 3 – MANTELZORGCAFE TEYLINGEN

Tijdens de inspraakavonden bleek dat er onder de mantelzorgers een grote behoefte is om 'hun verhaal kwijt te kunnen'. Onderlinge contacten zijn voor hen erg belangrijk, ook omdat zij door de zorg die zij verlenen soms moeilijk buiten de deur komen.

Op dit moment organiseert het Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek elke twee maanden een regionale 'Mantelzorg-inn' (met uitzondering van de zomermaanden en de maand december). Mantelzorgers uit de hele Duin- en Bollenstreek komen hier bij elkaar om ervaringen te delen. Elk jaar wordt deze 'Mantelzorg-inn' in een andere gemeente georganiseerd. Mantelzorgers hebben aangegeven dat ze graag vaker een dergelijke bijeenkomst bezoeken en de huidige reisafstand naar de huidige 'mantelzorg-inn' (te) groot is.

In Teylingen willen we dan ook een lokaal mantelzorgcafé opzetten. Op deze manier hebben de mantelzorgers extra mogelijkheden om ervaringen uit te wisselen. Het mantelzorgcafé wordt in een bestaande multifunctionele accommodatie gehouden waardoor de reisafstand minimaal is. De verwachting is dat de drempel om deel te nemen aan dergelijke activiteiten verlaagd wordt vanwege de kleine reisafstand.

Dit mantelzorgcafé zetten het Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek en de SWOT gezamenlijk op zodat de expertise van beide organisaties goed ingezet kan worden. Het idee is om, naast een mogelijkheid te bieden om ervaringen uit te wisselen, ook per keer een spreker uit te nodigen. Voor elke avond zal dan ook een duidelijk programma worden opgesteld. Door verschillende organisaties kan een toelichting worden gegeven op de lokale mogelijkheden voor de mantelzorg, bijvoorbeeld de SWOT of de ISD. Op deze manier krijgen de mantelzorgers ook direct meer inzicht in de ondersteuningsmogelijkheden voor hen.

Het mantelzorgcafé zal om de maand plaatsvinden, in de maand dat er geen regionale 'Mantelzorg-Inn' wordt georganiseerd. In de zomermaanden en in december vindt er geen mantelzorgcafé plaats.

Na drie mantelzorgcafébijeenkomsten kijken we of deze voorziening daadwerkelijk aansluit bij de behoeften van de mantelzorgers. Als het mantelzorgcafé aanslaat bij de doelgroep, dan zullen de gemeente, het Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek en de SWOT komen tot een meerjarenafpraak.

Doel

Het opzetten van een lokale ontmoetingsplek voor mantelzorgers.

Kosten

In samenspraak met het Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek ramen we de kosten voor het organiseren van drie mantelzorgcafés, afhankelijk van de gekozen locatie, op € 1.750,-. Mocht het mantelzorgcafé een succes blijken, dan is jaarlijks ongeveer € 3.500,- nodig om het mantelzorgcafé te continueren.

Basisfuncties en prioriteiten

Dit project is een andere uitwerking van de basisfuncties 'Informatie', 'Advies en Begeleiding', 'Emotionele steun' en 'Educatie'. Door dit project wordt invulling gegeven aan twee prioriteiten: het beter bereiken van mantelzorgers en behoefte aan een 'luisterend oor'.

PROJECT 4 - MANTELZORGMAKELAAR

Tijdens de bijeenkomsten gaven mantelzorgers aan behoefte te hebben aan een persoon die hen individueel helpt bij het aanvragen van diverse voorzieningen, de zogenaamde mantelzorgmakelaar. De mantelzorgmakelaar is een goed opgeleide tussenpersoon. Deze mantelzorgmakelaar helpt de mantelzorger bij allerlei regeltaken op het gebied van zorg, arbeid, welzijn, wonen of financiën. De mantelzorgers is minder belast met het regelen van zaken en komt sneller bij het juiste loket terecht.

Het Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek biedt deze voorziening echter al aan, zij bieden individuele ondersteuning. Ook de ouderenadviseurs bieden deze ondersteuning aan de oudere mantelzorger. Door meer bekendheid te geven aan deze voorziening bij diverse doelgroepen willen wij inspelen op de behoeften van de mantelzorgers op dit gebied. Het Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek zal deze uren monitoren. Mocht dit leiden tot een zeer grote toename van vragen aan het Steunpunt Mantelzorg, dan zal gezocht worden naar een verdere oplossing en bekeken worden of extra budget beschikbaar gesteld kan worden.

Als bij het tussentijdse evaluatiemoment van de nota blijkt dat de extra bekendheid aan deze voorziening niet tot een toename leidt van deze voorziening gaat de gemeente Teylingen een kwaliteit onderzoek verrichten naar de barrières om van de mantelzorgmakelaar gebruik te maken en hier actie op ondernemen.

Doel

Het ontlasten van de mantelzorgers door hen te ondersteunen in de administratie voor hun verzorgende.

Kosten

De kosten om meer bekendheid te geven aan de mantelzorgmakelaar zijn opgenomen in project 5.

Basisfuncties en prioriteiten

Dit project is een verdere uitwerking van de basisfuncties 'Informatie', 'Advies en Begeleiding' en 'Praktische hulp'. Dit project gaat in op de prioriteit: verminderen van de bureaucratie en het aantal regels.

PROJECT 5 – PR MANTELZORG EN WAARDERING

Om mantelzorgers er attent op te maken dat zij daadwerkelijk mantelzorger zijn en meer bekend te maken met de ondersteuningsmogelijkheden zullen diverse acties op het gebied van communicatie worden ondernomen. Deze acties zijn:

- Het ontwikkelen van een aparte folder 'Mantelzorgondersteuning in Teylingen'. Deze folder gaan we huis-aan-huis verspreiden.
- In samenwerking met het Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek organiseren we een wervingscampagne voor mantelzorgers.
- De mantelzorgers in Teylingen krijgen een waarderingscompliment uitgereikt (dit koppelen we aan de wervingscampagne)
- Diverse krantenartikelen zullen geplaatst worden over de verschillende ondersteuningsmiddelen en ondersteuningsmogelijkheden.

Dit project en de genoemde acties zijn uitgebreid opgenomen in hoofdstuk 9 'Communicatie'.

In dit project wordt nadrukkelijk de samenwerking gezocht met de organisaties die al contact hebben met de Teylingse mantelzorgers zoals het Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek, Steunpunt Vrijwillige Hulp, de SWOT, het zorgloket, huisartsen en diverse belangenorganisaties.

Doel

Het vergroten van de kennis over mantelzorg bij de inwoners van Teylingen. Daarnaast willen we de mantelzorgers beter bekend maken met de al aanwezige ondersteuningsmogelijkheden. Tevens ontvangen de mantelzorgers in Teylingen een attentie voor wat zij doen.

Kosten

De kosten van dit project bedragen totaal € 16.800,-. Zie voor een nadere uitwerking hoofdstuk 9 'Communicatie'.

Basisfuncties en prioriteiten

Dit project sluit aan bij de basisfuncties 'Informatie' en 'Advies en Begeleiding'. Het project sluit aan bij verschillende prioriteiten: beter bereiken van mantelzorgers, de rol van de omgeving en huisartsen beter benutten en meer waardering en positieve aandacht voor de mantelzorgers.

PROJECT 6 - FLEX-POOL VRIJWILLIGERS

Een belangrijk middel voor mantelzorgers om overbelasting te voorkomen, is om gebruik te maken 'respijtzorg'. De zorg voor hun zorgbehoevende wordt tijdelijk overgenomen zodat de mantelzorgers ook tijd voor zichzelf heeft. Mantelzorgers gaven tijdens de discussiebijeenkomsten aan dat het vaak moeilijk is om iemand te vinden die deze zorg kan bieden en dat het moeilijk is om vrijwilligers te vinden voor kortdurende opvang.

In de gemeente Teylingen zullen we gaan onderzoeken of we een flex-pool van vrijwilligers op kunnen zetten. De bedoeling van deze flex-pool is dat de vrijwilligers uit deze flex-pool kortdurende, niet structurele hulp kunnen geven aan een zorgbehoevende zodat mantelzorgers ontlast worden.

Omdat in de regio nog geen flex-pool aanwezig is, zullen we eerst moeten onderzoeken hoe een dergelijke flex-pool het beste opgezet kan worden. Bij het opzetten van deze flex-pool sluiten we in elk geval goed aan op al bestaande, aanverwante initiatieven (bijvoorbeeld de Vrijwillige Thuishulp).

Doel

Mantelzorgers tijdelijk ontlasten in hun taak door het inzetten van gekwalificeerde vrijwilligers.

Omdat op dit moment nog niet duidelijk is wat de mogelijkheden en onmogelijkheden zijn kunnen wij helaas geen streefaantal vrijwilligers of mantelzorgers benoemen. Bij het tussentijdse evaluatiemoment, als hier meer duidelijkheid over bestaat, gebeurt dit wel. Op deze manier kan over vier jaar gekeken worden of het doel van dit project behaald is.

Kosten

De kosten voor dit project kunnen pas na het onderzoek naar de opzet geraamd worden.

Basisfuncties en prioriteiten

Dit project sluit aan bij de basisfuncties 'praktische hulp' en 'respijtzorg'. Het project is geen uitwerking van een benoemde prioriteit.

PROJECT 7 – ARBEID EN ZORG

In 2009 start er een landelijk project arbeid en zorg van Mezzo, de landelijke belangenvereniging voor mantelzorgers. Op dit moment is nog niet duidelijk hoe dit project daadwerkelijk vorm gaat krijgen. Nadat bekend is hoe dit project invulling krijgt, besluit de gemeente of hierbij aangesloten gaat worden.

De gemeente Teylingen neemt in 2009 al wel deel aan een regionaal project om de werkende mantelzorgers te ondersteunen.¹³

Op dit moment heeft de gemeente Teylingen geen eigen beleid ontwikkeld voor de mantelzorgers die zich onder de medewerkers bevinden. Om dit in kaart te brengen kan het Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek een enquête uitvoeren onder de medewerkers. Vervolgens levert het Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek, op aanvraag, ondersteuning aan deze medewerkers en geeft daarnaast advies aan de organisatie hoe mantelzorgvriendelijk personeelsbeleid te ontwikkelen.

Doel

Inzicht krijgen in het profiel van de mantelzorgers van het personeel van de gemeente Teylingen en tot gerichte aanbevelingen komen om hen te ondersteunen.

Kosten

De kosten voor het project van Mezzo zijn op dit moment nog niet bekend. De kosten voor een intern onderzoek onder het personeel van de gemeente Teylingen en ondersteuning van de medewerkers zijn € 4.000,-.

Basisfuncties en prioriteiten

Dit project sluit aan bij de, niet verplichte, basisfunctie arbeid en zorg en geeft ook geen invulling aan een prioriteit.

PROJECT 8 - BUREAUCRATIE

De aanvraagtermijnen en (her)indicaties voor de verschillende voorzieningen waar mantelzorgers en hun zorgbehoevende gebruik van kunnen maken, ervaren de mantelzorgers vaak als te lang en te duur.

Voor elk van de voorzieningen waar een indicatie voor nodig is, heeft de gemeente Teylingen een termijn gesteld. Binnen deze termijn moet een indicatie worden gesteld. Wij streven er continu naar om op alle fronten de aanvraagtermijnen zo kort mogelijk te houden en (her)indicaties waar mogelijk te vermijden.

In 2009 organiseert de gemeente Teylingen een brainstorm met enkele organisaties die voor producten op het gebied van zorg aanvraagtermijnen en indicaties voorschrijven (bijvoorbeeld de gemeente, de ISD en het Zorgkantoor). Het doel van deze brainstorm is te bekijken of voor een aantal producten de indicaties en/of aanvraagtermijn verkort kan worden. Niet alleen mantelzorgers, maar ook de overige inwoners van Teylingen kunnen hier profijt van hebben.

Doel

Het verminderen en vereenvoudigen van de bureaucratie en het aantal regels voor de inwoners van Teylingen op het gebied van zorg. Hierbij zal voor tenminste twee producten of financieel of administratief lastenverlichting plaatsvinden.

Kosten

Uit de brainstorm moet blijken of aan dit project kosten zijn verbonden.

Basisfuncties en prioriteiten

Dit project sluit aan bij de basisfuncties 'Praktische hulp' en 'Materiële hulp' en geeft invulling aan de prioriteit 'het verminderen van de bureaucratie en het aantal regels'.

¹³ Zie Hoofdstuk 3 – Landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen, landelijk beleid, mantelzorgcompliment, blz. 8.

KEUZE PROJECTEN

De gemeente Teylingen kiest er voor om verschillende projecten uit te voeren.

De volgende projecten gaan we uitvoeren in Teylingen:

1. Versterken zorgloket
2. Versterken lokale ondersteuning mantelzorgers
3. Mantelzorgcafé Teylingen
4. Mantelzorgmakelaar
5. Communicatie en waardering
6. Flex-pool vrijwilligers
8. Bureaucratie

De keuze voor deze projecten heeft een aantal redenen:

1. Deze projecten sluiten het beste aan bij de benoemde knelpunten en de gestelde prioriteiten door de belangenorganisaties en de mantelzorgers.

Het beter bereiken van de mantelzorgers.	Projecten 1, 2, 3 en 5
Er is meer behoefte aan een 'luisterend oor'.	Project 3
Het verminderen van de bureaucratie en het aantal regels.	Project 4 en 8
Het verder toerusten van het zorgloket.	Project 1
De rol van de omgeving en vooral de huisartsen beter benutten.	Project 5
Meer waardering en positieve aandacht voor de mantelzorgers.	Project 5

2. Deze projecten sluiten het beste aan bij de conceptbasisfuncties van het ministerie van VWS. Aan alle basisfuncties wordt invulling gegeven behalve aan de basisfunctie 'financiële tegemoetkoming'. Aangezien op dit moment nog geen exacte cijfers bekend zijn over het aantal mantelzorgers in Teylingen wordt hier voorlopig ook nog geen invulling aan gegeven. Zonder deze cijfers is het namelijk niet mogelijk een inschatting te maken van de financiële gevolgen van een dergelijke voorziening. De komende jaren wordt door de diverse projecten getracht meer mantelzorgers te bereiken en een goed beeld te krijgen van het aantal mantelzorgers. Als dit lukt kan in een volgende nota worden gekeken naar de mogelijkheden voor een financiële tegemoetkoming.
3. De voorgestelde projecten gaan in op de gevraagde prioriteiten. De uitvoering hiervan kost de nodige financiële middelen en tijd. Het project Arbeid en Zorg vraagt op dit moment te veel middelen en tijdsbelasting¹⁴
4. Project 7, waar niet voor wordt gekozen, is geen project ter ondersteuning van de mantelzorgers in Teylingen. De middelen en tijd komen door niet te kiezen voor project 7 beter ten goede aan de mantelzorgers zelf.

OVERIGE ACTIEPUNTEN

Naar twee knelpunten wil de gemeente nog nader onderzoek doen. Het gaat hier om:

1. Nader onderzoek of er daadwerkelijk geen knelpunten zijn met allochtone en jonge mantelzorgers in Teylingen.
2. Nader onderzoek naar de mogelijkheden om het aanbod en de vraag naar aangepaste woningen beter op elkaar af te stemmen.

Beide punten zijn als knelpunt benoemd in hoofdstuk vier. Gezien de aard van de knelpunten is er niet voor gekozen om hier een apart project voor op te stellen, maar deze als aparte actiepunten te benoemen.

Voor actiepunt 1 zijn op dit moment geen acute knelpunten bekend. Op landelijk niveau zijn allochtone en jonge mantelzorgers wel als speciale doelgroep benoemd. Omdat in

¹⁴ Deze keuze heeft geen invloed op de uitvoering van het regionale project 'ondersteuning van de werkende mantelzorgers' van het Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek.

Teylingen geen acute knelpunten bekend zijn en de eerder genoemde projecten wel acuut zijn nemen wij hier voorlopig geen actie op. Over twee jaar onderzoeken wij vervolgens of deze doelgroepen knelpunten ervaren in het mantelzorger zijn. Hierna kijken wij of op dit actiepunt nog verder actie moet worden ondernomen, mogelijk dat de Zorg Advies Teams (ZAT-teams) hier een grotere rol in kunnen krijgen.

In hoofdstuk vier is als knelpunt benoemd dat de vraag en aanbod op het gebied van aangepaste woningen niet optimaal is. De gemeente onderzoekt, samen met de ISD Bollenstreek, hoe deze problemen er precies uitzien en wat hier mogelijk aan gedaan kan worden. Dit probleem is op dit moment al bekend bij de ISD Bollenstreek, dit jaar wordt hier dan ook actie op ondernomen.

De gemeente Teylingen kiest er voor om de volgende actiepunten uit te voeren:

1. Nader onderzoek knelpunten allochtone en jonge mantelzorgers
2. Nader onderzoek naar de mogelijkheden om aanbod en vraag naar aangepaste woningen beter af te stemmen.

6

Evaluatie

In deze nota staat het beleid omschreven gericht op de ondersteuning van de mantelzorgers in Teylingen. Ondanks dat er al enkele jaren via het Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek ondersteuningsactiviteiten worden aangeboden aan de mantelzorgers, is dit de eerste nota specifiek gericht op mantelzorgers.

Doordat diverse professionele organisaties en mantelzorgers zelf gevraagd zijn mee te denken over deze nota, is getracht een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de behoeften van de mantelzorgers. De verschillende projecten die de gemeente initieert zijn hier dan ook op afgestemd. Enkele van deze projecten zijn nog in geen enkele andere gemeente uitgevoerd. Het is dan ook op dit moment niet duidelijk of de voorgestelde ondersteuningsactiviteiten voldoende effect zullen hebben of efficiënt zullen zijn. In het WMO Beleidsplan is het niet bekend zijn van de efficiëntie en effecten van ondersteuningsactiviteiten ook als knelpunt aangegeven.¹⁵ In de praktijk zal dan ook moeten blijken of deze activiteiten daadwerkelijk aansluiten op de behoeften van de mantelzorgers in Teylingen.

Het monitoren van de voortgang van de projecten zal dan ook een belangrijk punt zijn tijdens het uitvoeren van deze nota. Op ambtelijk niveau zal de voortgang van de ondersteuningsmogelijkheden nauwlettend gevolgd worden. Om het proces en de activiteiten gedurende de uitvoeringsperiode nog bij te kunnen sturen, organiseren we na twee jaar een evaluatiebijeenkomst. Voor deze bijeenkomst nodigen we opnieuw professionele organisaties en mantelzorgers uit. In deze bijeenkomst zullen we de voortgang van de projecten voor mantelzorgers bespreken en bekijken of bijsturing van de projecten nodig is. Per project kijken wij dan of het doel gehaald is of behaald gaat worden en of bijsturing nodig is.

¹⁵ WMO Beleidsplan blz. 47

7

Tijdsplanning

In dit hoofdstuk beschrijven wij de tijdsplanning van de verschillende projecten en actiepunten. Deze tijdsplanning ziet er als volgt uit.

	Project	Tijdsplanning
1.	Versterken zorgloket	Samenwerkingsovereenkomst: 2 ^e kwartaal 2009 Training loketmedewerkers: 2009
2.	Versterken lokale ondersteuning	Doorlopend
3.	Mantelzorgcafé Teylingen	Opzet: 2009 Uitvoering: eind 2009 / 2010
4.	Mantelzorgmakelaar	Vanaf 2009
5.	Communicatie en waardering	Folder: 2 ^e kwartaal 2009 Wervingscampagne en waarderingcompliment: 3 ^e kwartaal 2009 Krant: Diverse momenten 2009 – 2012
6.	Pool vrijwilligers	Opzet: 2009 Uitvoering: 2010
7.	Arbeid en zorg	Niet uitvoeren
8.	Bureaucratie	2010

	Actiepunt	Tijdsplanning
	Nader onderzoek knelpunten allochtone en jonge mantelzorgers	2011
	Nader onderzoek afstemming aanbod en vraag aangepaste woningen	2009

8

Financiën

Onze zorg: mantelzorg

In dit hoofdstuk geven we een overzicht van de inkomsten en uitgaven op het gebied van mantelzorg.

INKOMSTEN

In onderstaand schema staan de inkomsten op het gebied van mantelzorg opgenomen.

		Middelen
1.	Inkomsten Coördinatie Vrijwillige Thuiszorg en Mantelzorg subsidieregeling van het Rijk Duin- en Bollenstreek ¹⁶	€ 18.462,- ¹⁷
3.	Nog eenmalige beschikbare gelden mantelzorgcompliment	€ 47.161,35
4.	Budget mantelzorgondersteuning gemeentelijke begroting	€ 10.000,-

UITGAVEN

In onderstaand schema staan de uitgaven op het gebied van mantelzorg. Aan de projecten 1 en 4 zijn geen kosten verbonden, deze zijn dan ook niet in het overzicht opgenomen.

		Kosten	Totaal
CVTM-regeling Duin- en Bollenstreek	Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek en Vrijwillige Thuishulp	€ 16.428,75	
	Nationale Vereniging Stichting de Zonnebloem	Nog niet bekend	
	Buddy Netwerk	€ 4.017,75	
Totaal CVTM-regeling			€ 20.466,50 + nog niet bekend
Welzijnsprogramma	Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek	€ 6.405,-	
	Stichting Buddy Netwerk	€ 4.500,-	
Totaal Welzijnsprogramma			€ 10.422,75
Uitvoeringsbudget WMO	Project 5. Communicatie en waardering (folder)	€ 5.300,-	
Uitvoeringsbudget WMO	Project 1. Versterken positie mantelzorgers in zorgloket	Nog niet bekend	
Totaal budget			€ 5.300,-
Eenmalige gelden mantelzorgcompliment	Project 2. Versterken lokale ondersteuning	€ 150,-	
	Project 5. Communicatie en waardering (wervingscampagne en waarderingcompliment)	€ 11.500,-	

¹⁶ Met ingang van 2008 is niet meer per gemeente te achterhalen wat de inkomsten van de CVTM-middelen zijn.

¹⁷ Dit is het budget van 2007, met ingang van 2008 is de specifieke bijdrage voor deze regeling niet langer te achterhalen.

	Project 6. Flex-pool vrijwilligers	Nader te bepalen. ¹⁸	
Totaal mantelzorgelden			€ 11.650,- + nader te bepalen
Budget mantelzorgondersteuning gemeentelijke begroting	Project 3. Mantelzorgcafé Teylingen	Pilot: € 1.750,- Mocht het mantelzorgcafé een succes blijken, dan is jaarlijks € 3.500,- nodig om het mantelzorgcafé te continueren.	
Totaal budget			€ 1.750,-

Project 8 is niet opgenomen in bovenstaand overzicht. De kosten en de wijze van dekking zijn namelijk afhankelijk van de uitkomsten van de brainstorm. Voor dit project zal dan ook in een later stadium naar de wijze van financiering gekeken worden.

OVERZICHT

Met het uitvoeren van de voorgestelde projecten blijft nog een gedeelte van de middelen beschikbaar. Op deze manier heeft de gemeente Teylingen de mogelijkheid om later meerjarenovereenkomsten af te sluiten voor bepaalde ondersteuningsmogelijkheden, aan te sluiten bij nieuwe (regionale) projecten of in te spelen op wijzigingen in de behoeften van de mantelzorgers. Voor het jaar 2009 gaat het om:

		Beschikbare middelen	Uitgaven	Nog beschikbaar
1.	Inkomsten Coördinatie Vrijwillige Thuiszorg en Mantelzorg subsidieregeling van het Rijk Duin- en Bollenstreek ¹⁹	Met ingang van 2008 niet meer te achterhalen	€ 20.466,50 + nog niet bekend	-
3.	Nog beschikbare gelden mantelzorgcompliment	€ 47.161,35	€ 11.650,- + nader te bepalen	€ 35.511,35
4.	Budget mantelzorgondersteuning gemeentelijke begroting	€ 10.000,-	€ 1.750,-	€ 8.250,-

¹⁸ Opzet via de gelden van het mantelzorgcompliment. Indien meerjarenovereenkomst wordt afgesloten: via Budget mantelzorgondersteuning gemeentelijke begroting.

¹⁹ Met ingang van 2008 is niet meer per gemeente te achterhalen wat de inkomsten van de CVTM-middelen zijn.

Communicatie

In deze communicatiestrategie sluiten wij aan op de uitgangspunten van de communicatiestrategie van het WMO Uitvoeringsplan. De kernboodschap van deze communicatiestrategie luidt:

In Teylingen zorgen we voor elkaar. Samen zorgen we dat iedereen aan de maatschappij mee kan doen. De gemeente helpt u daarbij met informatie, algemene voorzieningen en individuele verstrekkingen.

Deze kernboodschap gebruiken we ook op het gebied van de mantelzorgondersteuning. Mantelzorgers zijn de belangrijkste vertegenwoordigers van deze boodschap. De boodschap naar de mantelzorgers is daarom met name de nadruk te leggen op de belangrijke voorbeeldrol die zij in de samenleving vervullen, hen daarvoor de waardering te geven die ze verdienen en te focussen op de wijze waarop de gemeente en de omgeving hen kan ondersteunen in hun (soms zware) taak als mantelzorger. Ook hier weer geldt: In Teylingen zorgen we voor elkaar, ook de inwoners voor de mantelzorger zelf!

COMMUNICATIEANALYSE

Op het gebied van communicatie zijn de volgende knelpunten benoemd:²⁰

- Mantelzorgers herkennen zichzelf vaak niet in de term 'mantelzorger' en de belangenorganisaties die voor hen aanwezig zijn. Mantelzorgers weten dan ook vaak niet dat er voor hen specifieke ondersteuningsmogelijkheden zijn.
- Voor mantelzorgers is vaak nog onduidelijk van welke ondersteuningsmogelijkheden zij gebruik kunnen maken.

De doelstelling van de communicatiestrategie zal er dan ook voornamelijk op gericht zijn om deze knelpunten aan te pakken. Dit houdt concreet het volgende in:

- Mantelzorgers zijn zich er van bewust dat zij 'mantelzorger' zijn of in de toekomst mantelzorger kunnen worden.
- Voor mantelzorgers is het duidelijk van welke ondersteuningsmogelijkheden zij gebruik kunnen maken.

Reeds uitgevoerd

Om mantelzorg meer onder de aandacht te brengen, is in september 2008 een WMO-krant huis-aan-huis-krant verspreid. In deze krant is aan verschillende onderdelen van de WMO apart aandacht besteed, waaronder aan mantelzorg. Hierin zijn mantelzorgers ook opgeroepen om zich te melden als zij gebruik willen maken van ondersteuningsactiviteiten.

²⁰ Voor het volledige overzicht van knelpunten, zie hoofdstuk 4.

COMMUNICATIESTRATEGIE

De uitgangspunten voor de communicatiestrategie zijn dezelfde als die voor het WMO Uitvoeringsplan zijn opgesteld:

- Het loslaten van de term WMO in de algemene boodschap.
- Het opnieuw promoten van de zorgadviseur in het zorgloket voor alle vragen over wonen, zorg en welzijn.
- Het uitdragen van de boodschap 'In Teylingen zorgen we voor elkaar'.

Doelgroepen

De doelgroepen voor de communicatiestrategie zijn als volgt:

Mantelzorgers	De mantelzorgers willen we bewust maken van hun eigen rol en hen op de hoogte brengen van de ondersteuningsmogelijkheden
Omgeving mantelzorgers	Personen in de omgeving van mantelzorgers kunnen de mantelzorgers ook wijzen op hun rol en de ondersteuningsmogelijkheden.
Belangenorganisaties	Belangenorganisaties voor mantelzorgers komen veel in aanraking met mantelzorgers, zijn kunnen mantelzorgers wijzen op hun rol en de ondersteuningsmogelijkheden

Plan van aanpak

De communicatiestrategie splitsen we in diverse fasen op, de doelgroepen hebben ieder ook een eigen benadering. In onderstaande tabel staan de doelgroepen en middelen beschreven.

Doelgroep	Boodschap	Middel
Mantelzorgers	In Teylingen zorgen we voor elkaar. U bent daar een voorbeeld van door voor anderen te zorgen en de gemeente helpt u helpen via onder andere het regionale Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek. Vraag het de zorgadviseur. Maak gebruik van de beschikbare ondersteuningsmogelijkheden.	Krant en website. Artikelen over specifieke onderwerpen (activiteiten, goede voorbeelden e.d.) in massamedia en in verenigingsbladen. Aparte folder over mantelzorgondersteuning in Teylingen. Wervingscampagne en waarderingcompliment.
Omgeving mantelzorgers	In Teylingen zorgen we voor elkaar. U heeft daarbij een belangrijke rol door dingen te signaleren. De gemeente helpt de mantelzorgers in uw omgeving.	Krant en website. Artikelen over specifieke onderwerpen (activiteiten, goede voorbeelden e.d.) in massamedia en in verenigingsbladen. Aparte folder over mantelzorgondersteuning in Teylingen.
Belangenorganisaties	In Teylingen zorgen we voor elkaar. U heeft daarbij een belangrijke rol door dingen te signaleren. De gemeente helpt uw cliënten.	Krant en website. Artikelen over specifieke onderwerpen (activiteiten, goede voorbeelden e.d.) in massamedia en in verenigingsbladen.

		Aparte folder over mantelzorgondersteuning in Teylingen.
--	--	--

Aparte folder

Om mantelzorgers te wijzen op de ondersteuningsmogelijkheden ontwikkelen we een aparte folder 'Mantelzorgondersteuning in Teylingen'. Hierin staat omschreven wat mantelzorgers zijn en van welke ondersteuningsmogelijkheden zij gebruik kunnen maken (o.a. de mantelzorgmakelaar). Hiervoor levert het Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek informatie aan, maar ook van het zorgloket en overige aanbieders waar mantelzorgers mogelijk ondersteuning kunnen krijgen (bijvoorbeeld het Steunpunt Vrijwillige Hulp of de SWOT) nemen we gegevens op. In de folder staat in elk geval een verwijzing naar de 'Gids voor Mantelzorgers', in deze gids staan alle ondersteuningsmogelijkheden voor mantelzorgers beschreven. Deze folder zal huis- aan huis worden verspreid en zal daarnaast op diverse plaatsen verkrijgbaar zijn (onder andere bij het Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek, het zorgloket, huisartsen en diverse belangenorganisaties).

Dit actiepunt is ook als actiepunt in het WMO Uitvoeringsplan opgenomen.

Het uitbrengen van deze folder koppelen we aan een wervingscampagne en het uitreiken van een waarderingcompliment aan mantelzorgers.

Wervingscampagne en waarderingcompliment

Om meer mantelzorgers bekend te maken met de ondersteuningsmogelijkheden van het Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek organiseren we een wervingscampagne voor mantelzorgers in de gemeente Teylingen. Dit koppelen we aan het uitreiken van een waarderingcompliment aan mantelzorgers. Mantelzorgers krijgen een compliment van de gemeente aangeboden (bijv. een bloemenbon), samen met een gratis, tijdelijk lidmaatschap van Mezzo, de landelijke belangenvereniging voor mantelzorgers, en informatie over de ondersteuningsmogelijkheden. Uiteraard krijgen de mantelzorgers die al staan ingeschreven bij het Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek ook een waarderingcompliment.

De gemeente kan op deze manier zeer duidelijk haar waardering laten blijken voor wat de mantelzorgers doen. Tevens bereiken we met deze actie direct meer mantelzorgers en worden zij gewezen op al aanwezige ondersteuningsmogelijkheden.

Vanuit de huidige inschrijvingen bij het Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek en vergelijkbare acties in andere gemeenten, geeft het Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek aan dat het beschikbaar stellen van 600 complimenten voldoende is voor de gemeente Teylingen.

Inzet middelen

De middelen willen we via diverse kanalen verspreiden en inzetten. We willen organisaties betrekken die dicht bij de mantelzorgers staan. Dit zijn onder andere het Steunpunt Mantelzorg Duin- en Bollenstreek, de SWOT, het zorgloket, huisartsen en diverse belangenorganisaties. Daarnaast zullen de communicatiekanalen van de gemeente worden gebruikt om mensen op de verschillende middelen te wijzen (o.a. via de site en de 'gemeenteberichten'). Tot slot willen we door het plaatsen van artikelen over de ondersteuningsmiddelen mantelzorgers aanspreken.

Planning

De uitvoering van dit communicatieplan start na de vaststelling van deze nota (januari 2009). De planning is als volgt:

Middel	Tijdspad
Folder	2 ^e kwartaal 2009
Wervingscampagne en waarderingcompliment	3 ^e kwartaal 2009
Krant	Diverse momenten 2009 – 2012

Begroting

Voor het uitvoeren van de nota mantelzorgondersteuning is een budget beschikbaar gesteld. Uit dit budget zullen de kosten voor de folder, de wervingscampagne en het waarderingcompliment (gedeeltelijk) beschikbaar worden. Het gaat hierbij om:

Middel	Kosten
Folder	€ 5.300,00
Wervingscampagne en waarderingcompliment	€ 11.500,00
Totaal	€ 16.800,00

Daarnaast gebruiken wij de huidige middelen van de gemeente (website, gemeenteberichten) en van de middelen van intermediairs (verenigingen, de SWOT enz.).

